

Istentisztelet – Húsvét második napja

Budapest – Fasor, 2020. április 13. 11:00; MGyTK

Kezdő ének: 221,1-3 Két tanítvány indul útnak...

1. Két tanítvány indul útnak. Mennek Emmaus fele. Viszik terhét fájdalmuknak. Szemük még könnyel tele. Panaszukat beszéli el. De az élő Jézus közel, Hogy a bánat fellegét Igéjével úzze szét.
2. Ma is hányan vándorolnak Bánatlepte utakon. Terhek alatt roskadoznak. Lelkük csupa fájdalom. Sokan árván, egymagukban Sírnak gyöttrő bánatukban, Míg Jézus nem kérdi meg: Miért nehéz a szíved?
3. Rögös úton láttam sokszor: Jézus soha nem hagy el! Ott van, mire kell, még jókor, És a porból felemel. Néha gyötört bár a kétség, Mintha Jézus messze késnék, De ő segítségével Ott volt egészen közel.

Az ünnep igéje: Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az ÚR tetteit, halleluja! (Zsolt 118,17)

Lekció/olvasmány: Lk 24,13-35 – Az emmausi tanítványok

[Jézus feltámadása napján Jézus] tanítványai[nak tágabb köre] közül ketten egy faluba mentek, amely Jeruzsálemtől hatvanfutamnyira volt, és amelynek Emmaus a neve, és beszélgettek egymással mindarról, ami történt. Miközben egymással beszélgettek és vitáztak, maga Jézus is melléjük szegődött, és együtt ment velük. Látásukat azonban mintha valami akadályozta volna, hogy ne ismerjék fel őt. Ő pedig így szólt hozzájuk: Miről beszélgettek egymással útközben? Erre szomorúan megálltak. Majd megszólalt az egyik, név szerint Kleopás, és ezt mondta neki: Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudod, mi történt ott ezekben a napokban? Mi történt? – kérdezte tőlük. Ők így válaszoltak neki: Az, ami a názáreti Jézussal esett, aki cselekedetben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt; és hogyan adták át főpapjaink és főembereink halálos ítéletre, és hogyan feszítették meg. Pedig mi abban reménykedtünk, hogy ő fogja megváltani Izráelt. De ma már harmadik napja, hogy ezek történtek. Ezenfelül néhány közülünk való asszony is megdöbbsentett minket, akik kora hajnalban ott voltak a sírboltnál, de nem találták ott a testét; eljöttek, és azt beszéltek, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt hirdették, hogy ő él. El is mentek néhányan a velünk levők közül a sírhoz, és mindent úgy találtak, ahogyan az asszonyok beszélték; őt azonban nem látták. Akkor ő így szólt hozzájuk: Ó, ti balgák! Milyen rest a szívetek, hogy mindazt elhiggyétek, amit megmondtak a próféták! Hát nem ezt kellett-e elszenvednie a Krisztusnak, és így megdicsőülnie? És Mózesről meg valamennyi prófétáról kezdve elmagyarázta nekik mindazt, ami az Írásokban róla szólt. Így értek el ahhoz a faluhoz, amelybe igyekeztek. Ő azonban úgy tett, mintha tovább akarna menni. De azok unszolták és kérték: Maradj velünk, mert esteledik, a nap is lehanyatlott már! Bement hát, hogy velük maradjon. És amikor asztalhoz telepedett velük, vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és nekik adta. Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték, ő azonban eltűnt előlük. Ekkor így szóltak egymáshoz: Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat? Még abban az órában útra keltek, és visszatértek Jeruzsálembe, ahol egybegyűlve találták a tizenegyet és a velük levőket. Ők elmondták, hogy valóban feltámadt az Úr, és megjelent Simonnak. Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy miként ismerték fel őt a kenyér megtöréséről.

Textus/a prédikáció alapigéje: 5Móz 32,39-40 a Mózes énekében olvasható isteni önkijelentés szavai

Ezt mondja az Úr: *Lássátok be, hogy csak én vagyok, nincsen Isten rajtam kívül! Én adok halált, és én adok életet, összezúzok és gyógyítok, nincs, aki kezemből kimentsen. Kezem az égre emelem, és megesküszöm önmagamra, az örökké élőre.*

Kedves Testvérek!

A húsvéti nagy esemény: a feltámadás a keresztény hit és a keresztény ige hirdetés legsarkalatosabb, mégis legnehezebben elfogadható pontja. Eltelt mond az emberi értelemnek és tapasztalatnak. A feltámadás történeti valóságát még egyes teológusok is az első tanítványok legendisztikus motívumokkal átszőtt tudósításának tartják.

Több lehetséges feltevést ismerünk arra nézve, hogy mi történt Jézus testével, ha ő nem támadt fel.

Az első szerint Jézus nem volt még halott, amikor levették őt a keresztről, a sír hűvösében magához tért, elgörgötte belülről a követ, majd meggyőzte tanítványait: ő bizony él. Erről azt olvassuk János evangéliumában, hogy a keresztre feszítés után *a katonák eltörték az egyik, majd a másik vele [Jézussal] együtt megfeszített ember lábszárcsontját. Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az ő lábszárcsontját nem törték el, hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki.* (Jn 19,33-34)

Tudjuk azt is, hogy Jézus a keresztre feszítést követő 3. napon, a zárt ajtók ellenére két ízben is megjelent a félelmükben elrejtőző tanítványoknak (Jn 20,19.26)

A második elképzelés szerint Jézus teste a sírban maradt, ám a tanítványok összetévesztették a sírját egy üres sírbolttal és ezért gondolhatták azt, hogy ő feltámadt. Biztos azonban, hogy Arimátiai József, a sír tulajdonosa, és Nikodémus, aki Józseffel Jézus holttestét a sírba helyezte, hamar észrevették és jelezték volna ezt a keveredést. (Jn 19,38-42)

A harmadik elmélet szerint Jézus testét egyszerűen ellopták. Vagy Jézus ellenségei, vagy sírbrablók, vagy pedig – ahogy azt a zsidóság vezetői el is terjesztették – Jézus tanítványai. (Mt 28,11-15) De ha Jézus holttestét az ellenségei lopták el, azt később valószínűleg mutogatni kezdték volna, cáfolandó az új és megbotránkozató vallás központi tanítását. Az öröknek éppen azért kellett őrizniük a sírt, mert a zsidó nagytanács tagjai jól emlékeztek azokra a helyzetekre, mikor Jézus előre megmondta, hogy fel fog támadni a halálból. (Pl. Jn 2,19; 11,25; Mt 20,18) Máténál szó szerint azt olvassuk: Jézus halálának másnapján, szombaton, összegyűltek a főpapok és a farizeusok Pilátusnál, és így szóltak: Uram, eszünkbe jutott, hogy ez a csaló még életében ezt mondta: Három nap múlva feltámadok! Ezért parancsold meg, hogy őrizzék a sírt a harmadik napig, nehogy tanítványai odamenjenek, és ellopják őt, azután azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül! (Mt 27,62-64)

A sírbrablókról tudjuk, hogy őket nem a tetemek, hanem csak a sírokba helyezett értéktárgyak érdekelték – és a zsidók pedig nem temettek értékeket a sírjaikba.

Amikor a zsidóság vezetői a sír őrzésére kirendelt katonáktól megtudták, hogy ők éjjel bizony elaludtak, akkor kezdték el, ők, Jézus testének ellopását a tanítványokra fogni. A katonákat megvesztegették, hogy mondják azt: *Tanítványai éjjel odajöttek, és ellop-ták őt, amíg mi aludtunk.* (Mt 28,13)

Leginkább a tanítványi körhöz tartozó Mária Magdolnára gyanakodtak. Róla feltételezik, hogy miután a rómaiak, a kor szokása szerint, Jézus holttestét egy verembe dobták, majd homokkal beszórták, akkor Mária Magdolna visszament, kiásta Jézus testét, elcipelte a kivégzés helyszínéről, és máshol helyezte azt végső nyugalomra – talán épp magdalai háza kertjében. A test bebalzsamozása miatt az asszonytársaival a sírhoz érkező Mária azonban maga mondta az üres sírboltban ülő két angyalnak és utána a kertésznek hitt Jézusnak is, hogy *elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették.* (Jn 20,13.15) Jézus rögvést ezután fel is fedte magát Mária előtt (Mk 16,9; Jn 20,16), ő pedig azonnal rohant a tanítványokhoz az örömhírel.

Az evangéliumok leírását különösen hitelessé teszi azok a feljegyzések, melyek arról árulkodnak,

hogy az asszonyok Jézus feltámadásáról szóló örömhíret kezdetben még a Jézushoz legközelebb álló tanítványok is bizalmatlanul, kételkedve fogadták: a szavaikat üres fecsegésnek tartották, és nem hittek nekik. (Lk 24,11) Tamás egyenesen azt mondta: *Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem el, hogy Jézus feltámadt.* (Jn 20,25)

Az emmausi történetben a Jézus tágabb tanítványi köréhez tartozó két férfi is azt magyarázta csaldottan és szomorúan a melljük szegődött feltámadottak – akit ők akkor még nem ismertek fel –, hogy a názáreti Jézust, aki cselekedetben és szóban hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt, három napja halálra ítélték és megfeszítették, pedig ők abban reménykedtek, hogy ő fogja megváltani Izraelt. Ezenfelül néhány közülük való asszony is megdöbentette őket, akik ott voltak a sírboltnál, de nem találták ott Jézus testét, és azt beszéltek, hogy angyalok jelenését is látták, akik azt hirdették, hogy Jézus él.

Ordass Lajos ezt írja egyik elmélkedésében: A két kétkedő emmausi vándor sok keresztény ember képviselője. Emberek, akik Jézust szívből szeretik, mondatait idézik – csak éppen örömük nincs. Azért, mert az evangéliumok híradását csak a nagypénteki halál és temetés fogadják el. De léptük azonnal megtorpan, mihelyt a húsvétreggel üzenetével találják szemközt magukat. ... Ha Nagypénteken befejeződött volna Jézus élete, akkor ez a vereség minden követőre kihatott volna. Nagypéntek hatásai ezek: Júdás öngyilkossága, Péter keserves könnye, a tanítványok megfutamodása, vigasztalan szomorúság, amint az kiült ennek a két emmausi vándornak az arcára is. Nagypéntekkel így nem csak Jézus tanítása erőtlenedett volna meg, hanem a próféciák is hitelüket veszítették volna. (Útravaló, 112-113. o.)

Hetek óta otthonainkba húzódva élünk. Ovisoktól az egyetemistákig most minden gyerek és fiatal így tanul és így, a személyesen megélt tanórai közösség helyett a monitor közvetítésével próbálja megérteni a hozzájuk távolról beszélő tanítók-tanárok magyarázatait. Jézus szintén ezt teszi: a két emmausi tanítvány szomorú elbeszélése hallatán átmegy pedagógusba és – egy múltba betekintést engedő monitor bekapcsolásával – hosszasan elkezd nekik Mózesről és a prófétáktól kezdve magyarázni, hogy ami Jézussal, a Krisztussal történt, annak be kellett teljesülnie, azt már az Írások is megjövendölték. Láttá ugyanis, hogy a két emmausi tanítvány feltámadásba vetett hitének megszületésében és a feltámadás felett érzett örömük átélésében döntő jelentősége van annak, hogy ők tényleg felfogják, valóban megértsek: ami Jézussal, a Krisztussal történt, a szenvedése, a halála, a feltámadása, a megdicsőülése, annak be kellett és így kellett beteljesülnie.

Prédikációs alapigénkben az önmagára esküt és

ígéretet tevő Isten szavait olvassuk: *Lássátok be, hogy csak én vagyok, nincsen Isten rajtam kívül! Én adok hallált, és én adok életet, összezúzok és gyógyítok, nincs, aki kezemből kimentsen. Kezem az égre emelem, és megesküszöm önmagamra, az örökké élőre.* Jézusról tudjuk, hogy ő mindig Istent képviselte. Minden tétével, szavával és példázatával, mint egy monitor: Istent hozta közel és mutatta meg az embereknek. A saját önarcképét megfestő „én vagyok” mondásaiban is Istenhez, a „Vagyok”-hoz hasonlította magát. Ezek az „én vagyok” magyarázatok egyrészt előre jelezték azt, ami vele a nagyhét során és húsvétkor történt. Ezek a magyarázatok, ezek az önkijelentések ugyanakkor magukba foglalták mindazokat az információkat is, melyek a mindenkori tanítványok lelki fejlődéséhez, megszentelődéséhez és üdvösségéhez szükségesek.

Én vagyok az élet kenyere. Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem. (Jn 6,35.51) *Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.* (Jn 8,12) *Én vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, az megtartatik, bejár és kijár, és lefelé talál.* (Jn 10,9) *Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért.* (Jn 10,11) *Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él.* (Jn 11,25) *Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam.* (Jn 14,6) *Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni.* (Jn 15,5)

Én és az Atya egy vagyunk – ezt is mondta Jézus. (Jn 10,30) *Ő egy azzal aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható-val, az Úr Istennel, a „Vagyok”-kal.* (Jel 1,8) *Ő az, aki halálában és feltámadásában beteljesítette Istennek a szabadításra, a megváltásra, az új élet, a megújulás lehetőségére vonatkozó ígértét.*

Ahogy láttuk az emmausi történetben is: Jézus Írás-magyarázatának mindig van eredménye. A szavai, a tanításai elkezdenek dolgozni az emberek szívében, lelkében, elméjében. *Nem hevült-e a szívünk, amikor beszélt hozzánk az úton, amikor feltárta előttünk az Írásokat?* – mondta ez a kezdetben még oly csüggedt két férfi is. Az Írás olvasása és az Írást magyarázó szavak, az Istenről való beszédek meghallgatása vagy olvasása a mi hitbeli megértésünknek is első

számú feltétele. Mert *a hit hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.* (Róm 10,17)

A tanítványok ezzel együtt igazán csak akkor ismerték fel, hogy a nekik magyarázó férfi a feltámadt Jézus, amikor este együtt vacsoráztak vele. Ahogy kézbe vette és megtörte, ahogy megáldotta a kenyeret – akkor élték át a nagy aha-élményt, akkor állt bennük össze a kép. A kenyér megtörése emlékeztette őket arra, hogy Jézus miért halt meg a kereszten. Ekkor értették meg a próféták szavait is: *Engesztelő áldozat [volt] a mi bűneinkért, de nemcsak a miénkért, hanem az egész világ bűnéért is.* (1Jn 2,2) *A mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.* (Ézs 53,5)

Olyan jó lenne, ha ezt mi is újra tisztán értenénk! *Hogy Jézus a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.* Olyan jó lenne, ha bennünk is a kétségeink eloszlását, a tisztán látást, a bűnbánatot, a megtérést, a hitünk megerősödését munkálnák – ma is – ezek a szavak!

Jézus irántunk tanúsított szeretetét a rá zúduló gyalázat sem rendítette meg. A kereszten sem élt vissza isteni hatalmával, nem „szállt le” róla. Nem lett engedetlen Isten iránt. Így lett áldás az igazságtalan halálán. *Bizony, bizony, mondom nektek: ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.* (Jn 12,24) Jézus kereszthalálában, ahol hamvába holt minden reménység – ott eresztette Isten szárnyra, mint poraiból éledő fénixet, az új reménységet, az életet, a gyógyulást, az egész-séget, a teljességet. (Cserhádi S. 380-381. o.)

„A feltámadás a fordulópont. De ennek hírének még a hozzá legközelebb állók is nehezen fogadták el. Csak amikor Jézus Írás-magyarázata és kenyértörése, vagyis úrvacsorai közösségük révén meggyőződést szereztek föltámadása valóságáról, amikor már lehetetlenség volt ezt el nem hinniök, akkor ragyogott föl előttük teljes fényében Jézus dicsősége. Akkor tudtak a győzelmes keresztyénség hírnökeiként elindulni bizonyágtévő és Krisztust követő útjukra.” (Útravaló, 112-113. o.) *Megváltottan, hittel, örömmel, reménnyel, szeretettel – Mesterük képére formálódva, vállukon az ő könnyű és boldogító igájával. Imádkozzunk – Ordass Lajos szavaival!*

Uram! Föltámadásod tényéhez való viszonyomon fordul meg az én keresztyénségem értéke is. Ha efelől tagadóvá tenne engem a kételkedés, akkor értéktelen holmiként el is hajíthatnám, amit keresztyén hitemnek gondoltam. Én azonban élön tudlak magam mellett – föltámadott Uram –, ezért győzelmet ígérő csatába vonulhatok a bűneim ellen és nem retteget a halál. A benned való öröm ott kezdődik, amikor odatársulsz ahhoz, akinek a szíve utánad epekedik. Amikor a hihetetlennek látszót – föltámadásodat – élő jelenléteddel bizonyosságra változtatod. Amikor a szív rendíthetetlenül tudja: legyőzted a halált! Élsz! Itt kezdődik az öröm és – azt hiszem – ugyanennél a pontnál kezdődik a keresztyénség hódító hatalma is. (Útravaló, 112-113. o.)

Ének: 215,1.6. Jézus, Megváltónk sírba szállt...

1. Jézus, Megváltónk sírba szállt, Bűnünkért hullott vére, Ámde levert poklot, halált Harmadnap reggelére. Ezen örvendezhetünk, És dicsérhetjük Istenünk. Zenghet a halleluja! Halleluja!
6. Húsvét mennyei kenyerét Várja éhező lelkünk, Életadó eledelét, Hogy győztes erőt nyerjünk. Krisztus ez a szent kenyér. Más kenyéren a hit nem él. Benne mienk az élet. Halleluja!

Nagykönyörgés

Mennyei Atyánk! Magasztalunk téged, hogy Jézus Krisztusban megnyitottad előttünk az élet, a győzelem, az üdvösség útját. Magasztalunk az új élet ajándékáért, a hitért, amellyel szent Fiad életére, szenvedésére, keresztyére és feltámadására nézhetünk; a szeretetért, amely az ő szeretetéből támad; az örök élet reménységéért, amely vigasztalást ad gyászunkban és a halál órájában. Atyánk, add, hogy életünk útján így: bizakodón, hitben, krisztusi indulatokkal, másokat magunknál különbnek tartó alázattal, szolgáló szeretetben és az örök élet reménységében járjunk.

Irgalmadba ajánljuk gyülekezetünket, egyházunkat, az egész keresztyénséget, népünket, hazánkat és az egész emberiséget. Adj bölcsességedből egyházi és világi vezetőinknek. Munkálkodj a világi hatalommal bíró embereknek a szívében, hogy azzal vissza ne éljenek, hanem azt bölcsen, a polgárok érdekeit figyelemben tartva, őket szolgálva használják.

Áldd meg a családokat, a házastársakat, a gyermekeiket egyedül nevelő szülőket, az egyedül élőket, a gyermekeket, a fiatalokat, őrizd békességüket, testi és lelki egészségüket. Légy az özvegyekkel és az árvákkal, az elhagyottakkal, a gyászolókkal, az egyedül maradtakkal.

Állj mellettünk a próbatétel idején. Adj nekünk türelmet és fegyelmet. Támogasd és oltalmazd az aggodalmaskodókat, a félelemmel telt szívűeket. Emeld fel azokat, akik munkájukat vesztetten, a létbizonytalanság szorításában élnek és görnyedeznek ezekben a hetekben-hónapokban.

Együtt érző, szenvedéseinket ismerő Istenünk! Maradj, kérünk, azok mellett is, akik megbetegedtek és karanténban vannak. Magányukban légy a társuk, Te légy vigasztalásuk. Szorongásukban légy reményük. Sötét, nehéz pillanataikban Te légy világosságuk. Emlékeztess őket, hogy Tőled és hatalmas szeretetedtől minket semmi sem szakíthat el minket.

Segítsd és óvd Urunk a hazájukból menekülőket, a menekülttáborokba zsúfoltakat.

Irgalmas Istenünk, bízunk gondviselésedben. Könyörgünk, áraszd ki ránk gyógyító erődöt.

Ajándékozz kedvességet, együttérzést, fáradhatatlan lelkületet és fizikumot azoknak, akik a vírus miatt megbetegedettek mellett állnak, őket kezelik és ápolják, akik élelmet visznek nekik. Adj bölcsességedből azoknak, akik megfeszített erővel kutatják a kór hatékony ellenszerét. Szent Lelkeddel erősítsd meg és tedd kitarotvává őket a kutatásban, hogy munkájuk eredményes legyen.

Annak nevében kérünk Téged, Atyánk, Aki egyedül áldozta fel magát a kereszten, győzött a halálon, most Veled él és uralkodik dicsőségben – de aki Szentlelke által velünk is itt van – a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgass meg minket és könyörülj rajtunk. Amen. Mi Atyánk...

Záró ének: 222 Krisztus, virágunk

1. Krisztus, virágunk, Szép termő águnk. Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!
2. Felragyog fényünk, Krisztus reményünk. Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!
3. Jézusnak éljünk, Semmit ne féljünk! Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!
4. Boldogság véled Földön az élet. Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!
5. Ha véled járunk, Jó halált várunk. Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!
6. Dicsőség légyen Isternek égben! Feltámadt Krisztus, vigadjunk! Bűnből, halálból támadjunk!

Irodalom

BÁCSKAI Károly, PETRI Gábor (Szerk.) 2010. *Lélek által gazdag élet – Ünnepi kötet Cserháti Sándor 80. születésnapjára*. Luther Kiadó, Budapest.

ORDASS Lajos 2008. *Útravaló*. Harmat – OLBK, Budapest.

SPINETOLI, Ortensio da 2001. *Lukács – a szegények evangéliuma*. Agapé, Szeged.

SWINBURNE, Richard 2012. *Isten volt Jézus?* Helikon, Budapest.